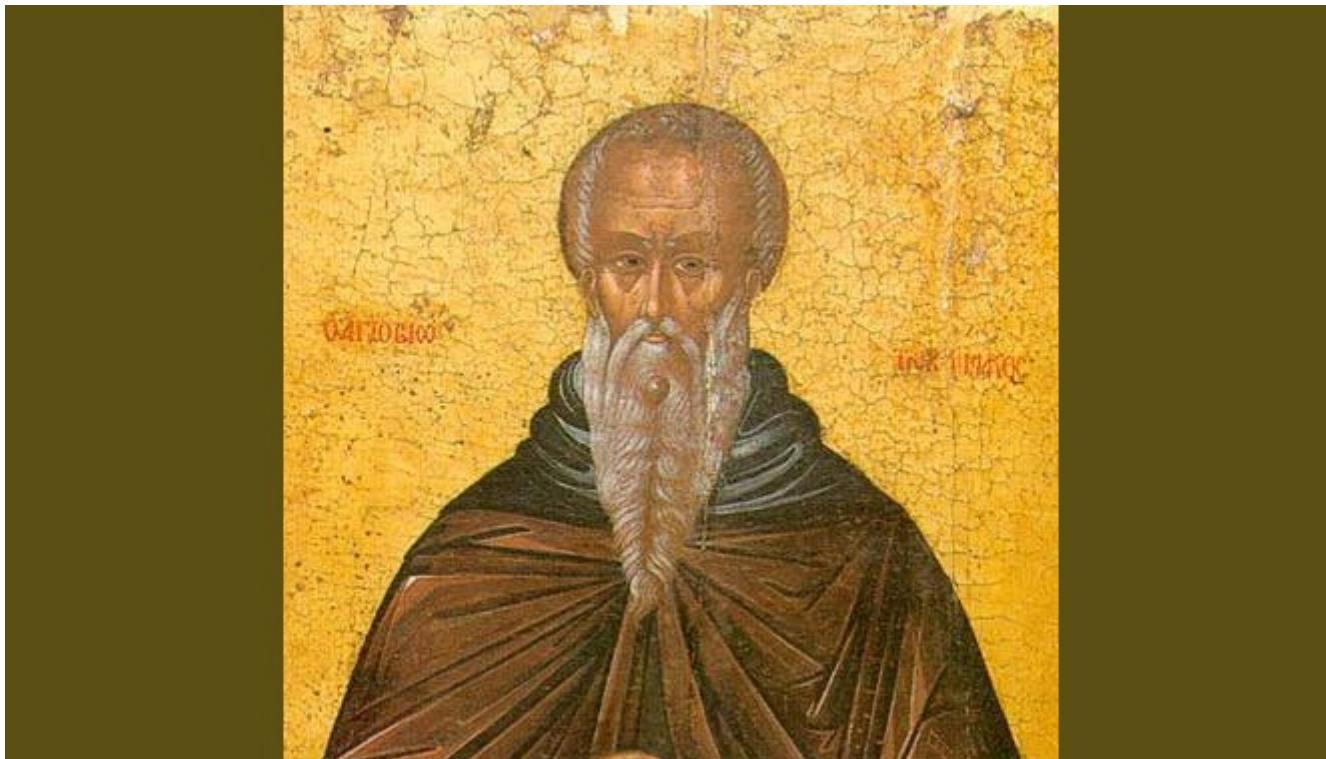

13 Μαρτίου 2021

Χαίρε των Μοναστών κανών πραότατε, Ιωάννη Σιναϊτη

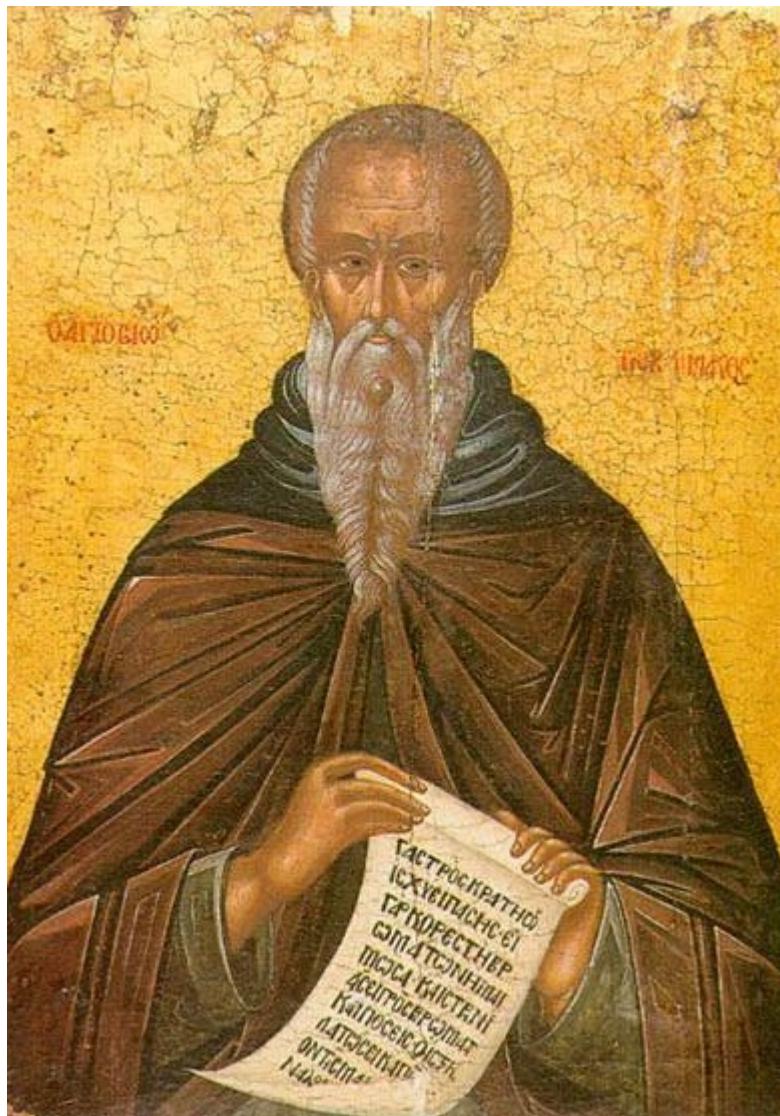
Ορθοδοξία / Αγιολογία

π. Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Ιεροδιάκονος Ιεράς Μητροπόλεως Ταμασού και Ορεινής, Θεολόγος

Χαίρε των Μοναστών κανών πραότατε[1]

Άλλη μια Κυριακή προστίθεται στην Μεγάλη Τεσσαρακοστή και η Εκκλησία μας προβάλλει την μορφή ενός από τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες του ασκητισμού της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, του Οσίου Ιωάννου του Σιναϊτου.

Δεν είναι ακριβώς γνωστός ο τόπος και το έτος γεννήσεως του Αγίου. Σύμφωνα με τους ερευνητές, τοποθετούν ως πιθανή χρονολογία γεννήσεως του το 525 και έτος κοιμήσεως του το 600-610 μ.Χ. Η ημέρα κοιμήσεως του ήταν την 30^η Μαρτίου. Μορφώθηκε και σπούδασε καλά την «εγκύκλιον και εξωτερικήν σοφίαν» και σε ηλικία δεκαέξι ετών εκφράζει την επιθυμία να καρεί μοναχός στη Μονή της Αγίας Αικατερίνης Σινά, όπου ζει με μεγάλη άσκηση και υποταγή σε έμπειρο Γέροντα, τον Μαρτύριο. Κατόπιν ενός χρονικού διαστήματος δοκιμασίας (4 έτη), ο Γέροντας του τον κείρει μοναχό. Αξιοσημείωτο είναι ότι κατά την ημέρα την χειροθεσίας του εις Μοναχό, ο διορατικός αββάς Στρατήγιος, ο οποίος ήταν και αυτός στην κουρά, είπε προς τον Ιωάννη ότι «μέγας α-στήρ γενήσεται». Όντως αστέρας μεγάλος γεννήθηκε και έγινε ο Ιωάννης και έλαμψε στη ζωή των εν σκότει και εν σκιά θανάτου καθημένων[2].

Διέμεινε στο Κοινόβιο της Μονής για δεκαεννέα συναπτά έτη, όπου στη συνέχεια χειροτονήθηκε διάκονος και πρεσβύτερος. Έπειτα, αφού πήρε ευλογία και

βρισκόταν ήδη σε υψηλά πνευματικά επίπεδα αποφασίζει να εγκαταβιώσει εις το εξής εις έρημο τόπο σε ηλικία 35 ετών.

Πολλαὶ γὰρ αἱ βουλαὶ ἐν καρδίᾳ ἀνθρώπων· ἀλλ' ἡ βουλὴ τοῦ Κυρίου ἐκράτησε[3]. Έτσι σε ηλικία 75 ετών, κατόπιν τεσσαρακονταετούς ησυχαστικής ζωῆς, εκλέγεται ηγούμενος της Μονής Σινά. Στην απόφαση αυτή ἔφερνε πολλές αντιρρήσεις, όμως οι πατέρες της Μονής τον ἔκαναν και αποδέχθει την απόφαση αυτή. «Ἄγα-μενοι πάντες τα πάντα αυτού κατορθώματα, ως νεοφανή τινα Μωσέα βίᾳ επί την των αδελφών η-γεμονίαν ανεβίβασαν επί της αρχικής λυχνίας τον λύχνον», ὅπως αναφέρει ο βιογράφος του.[4]

Κατά την διάρκεια της ηγουμενίας του, η οποία διήρκεσε για τέσσερα και μόνο έτη, ο Ιωάννης ἔγινε τα πάντα και εν πάσι ἵνα τους αδελφούς της Μονής σώσει. Ήταν ο πατέρ, ο ιατρός, ο θεραπευτής, ο διδάσκαλος, ο ποιμήν ο καλός που ἔθεσε την ψυχή του για τα πρόβατά του[5].

Σύμφωνα με τον βιογράφο του, κατά την διάρκεια της ασκήσεως και ηγουμενίας του ἔπραξε και θαύματα με την επίκληση του ονόματος του Τριαδικού Θεού. Αυτά είναι με τον μαθητή του Μωϋσή που κινδύνευε να πλακωθεί με τεράστιο λίθο και ο Άγιος τον ἔσωσε[6], η απελευθέρωση του αναχωρητού Ισαακίου από το πάθος της φιλοσαρκίας[7] και το αίτημά του προς το Θεό για την λύση του προβλήματος της ανομβρίας που επικρατούσε στον τόπο εκείνο.

Οταν ο Ιωάννης ήταν Ηγούμενος, ἐλαβε επιστολή από τον Ιωάννη ηγούμενο της Μονής Ραϊθού, ο οποίος τον παρακαλούσε να του δώσει συμβουλές πνευματικές για την ασκητική ζωή. Έτσι, ο Άγιος του αποστέλλει ἕνα σύγγραμμα με τίτλο «Κλίμαξ Θείας Ανόδου», ὅπου εμπεριείχε συμβουλές πνευματικές για τον Ηγούμενο και του Μοναχούς της προαναφερθούσης Μονής.

Αυτό το σύγγραμμα υπάρχει και στις μέρες μας, όπου είναι μεγάλος οδοδείκτης για Μοναχούς και λαϊκούς που θέλουν να φτάσουν σε πνευματικά επίπεδα. Περιέχει 30 κεφάλαια – Λόγους, οι οποίοι εξηγούν τις διάφορες αρετές αρχίζοντας από τα χαμηλά και ανεβαίνοντας εις τα υψηλά πνευματικά επίπεδα.

Στο θαυμάσιο αυτό ασκητικό σύγγραμμα του Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου, που κατέχει εξέχουσα θέση στην ασκητική γραμματεία, είναι κυρίαρχη η ἐννοια του πνευματικού αγώνος. Ο αγώνας ή αλλιώς η πνευματική εργασία απαιτεί, κατά τον Άγιο Ιωάννη, ως βασικές προϋποθέσεις την προαίρεση και τον πόθο της σωτηρίας εκ μέρους του ανθρώπου και την βοήθεια εκ μέρους του Θεού. Εχθρός στον αγώνα είναι ο παλαιός ἀνθρωπος, με τα πάθη και τις αδυναμίες που ἔγιναν δεύτερη φύση, και ο διάβολος που διαρκώς αντιστρατεύεται στο έργο της

σωτηρίας των ανθρώπων.

Δεν αγνοεί ο Άγιος ότι όλοι δεν φθάνουν στα ίδια πνευματικά μέτρα. Άλλωστε, στην παραβολή του σπορέως ο Κύριος με τις εικόνες της σποράς παριστά τις διαβαθμίσεις της πνευματικής κατάστασεως στους Χριστιανούς: «ὅ μὲν (καρποφορεῖ) ἑκατόν, ὅ δὲ ἔξήκοντα, ὅ δὲ τριάκοντα»[8]. Ανάλογα είναι και τα χωρία της Κλίμακος: «Οὐ πάντας μὲν ἀπαθεῖς γενέσθαι δυνατόν· πάντας δὲ σωθῆναι καὶ Θεῷ διαλλαγῆναι οὐκ ἀδύνατον»[9].

Με το βιβλίο αυτό, ο Άγιος συγκεφαλαίωσε σύμφωνα και με τους άλλους Νηπτικούς Πατέρες, ότι όλα τα πάθη εκκινούν από τα τρία βασικά πάθη την φιληδονία, την φιλαργυρία και την κενοδοξία. Επίσης, χώρισε και σε τρία μέτωπα τον αγώνα για την θεραπεία του τριμερούς της ψυχής, του επιθυμητικού, του θυμικού και του λογιστικού, διά της αποκτήσεως των τριών βασικών μεγάλων αρετών, «τῶν μητέρων τῶν ἀρετῶν»[10], εγκρατείας, ταπεινοφροσύνης και αγάπης.

Έτσι η Εκκλησία μας τον ανέδειξε σε μεγάλο Πατέρα και διδάσκαλό της και γι' αυτό τοποθέτησε να εορτάζεται την Δ΄ Κυριακή των Νηστειών ένεκα του ότι και η περίοδος αυτή είναι μια περίδος κλίμακας και συναντήσεως με τον Θεό, όπως και η Κλίμαξ του Οσίου Ιωάννου, μια γέφυρα που ενώνει τους ανθρώπους με τον Θεό.

Ταις αυτού αγίαις πρεσβείαις, ο Θεός, ελέησον και σώσον ημάς. Αμήν.

[1] Κανών του Οσίου Κυριακής Δ΄Νηστειών, ωδή δ'

[2] Μτθ. 4,16

[3] Μεγάλου Βασιλείου, ερμηνεία εις τον ΛΒ Ψαλμό

[4] Βίος, Μ. 88, 605Α

[5] Ιωαν. 10,11

[6] Ιωάννου της Κλίμακος, PG. 88, 604ΑΒ

[7] Ιωάννου της Κλίμακος, PG 88, 604C

[8] Μτθ 13, 8

[9] Κλίμαξ, Λόγος ΚΣΤ΄, νδ΄, σελ. 299

[10] Κλίμαξ, Λόγος ΚΣΤ΄, Β΄, κη΄, σελ. 314.

<https://bit.ly/3291xub>